

Вријеме истиче за земље југоисточне Европе за прикључење Европској унији

Традиција културне коегзистенције у Босни и Херцеговини, која је посебно импресивна када се упореди са вијековима готово сталних ратова до истребљења у западној Европи, даје изузетну лекцију свијету након 11. септембра, рекао је данас високи представник и специјални представник Европске уније Педи Ешдаун током предавања у Центру за исламске студије у Оксфорду.

Констатујући да је “западна Европа у протеклих пет стотина година прошла кроз више ратова и имала неупоредиво већи број жртава него балканске земље,” високи представник закључује да традиција толеранције и коегзистенције у Босни и Херцеговини побија идеју да исламска и хришћанска цивилизација не могу живјети заједно.

“Ове двије стране живе заједно у Босни и Херцеговини, у којој исламски свијет може наћи прави доживљај савремене Европе, а Европа толико потребно разумијевање племенитих, толерантних, цивилизованих и цивилизацијских вриједности које су истинска стварност Ислама,” рекао је високи представник.

Баш као што Босна и Херцеговина, без обзира на избијање националистичког шовинизма у прошлој деценији, може показати пут ка хармонији између цивилизација, тако и искуство земаља након Другог свјетског рата у Европској унији даје снажан модел за Босну и Херцеговину. Те земље су учиниле да је рат између њих незамислив, рекао је високи представник “јер су вриједности које их спајају – непоколебљива определијељеност ка изградњи демократије, отвореног и плуралистичког друштва, владавине права, и ка успостављању слободног пословања – далеко јаче од било чега што их раздваја.”

Земље у транзицији у централној Европи су показале да могу пратити ово историјско кретање. “Ако државе Балкана могу слиједити примјер десет нових земаља чланица, у том случају демократизација и економска либерализација континента ће бити потпуна, и овај наш европски континент ће заиста бити јединствен и слободан,” рекао је високи представник.

Међутим, шанса брзо нестаје. “Ако ме нешто брине, то није жеља балканских земаља да уђу у Европу,” рекао је високи представник. “То је спремност Европе да врата држи отворена онолико колико је потребно да јој се оне придруже. Бојим се да се врата Европе затварају, да ће ускоро изгледати да је очување оног што већ имамо значајније од оног што бисмо могли остварити.

“Надам се да ће Европа, ако ништа друго, схватити да чак и у постојећим границама не може бити потпуна са “црном рупом” на Балкану – нежељеном енклавом која постоји негдје у њеном југоисточном дијелу. То би значило одбацити оно што је имало тако спектакуларан успјех у централној и источној Европи, наиме, изгледе за придруживање Европској унији са свим оним што то доноси у погледу животног стандарда и слободног путовања из једне земље у другу.”

Међутим, све ово се може постићи само ако се спроведу реформе. “А ја се надам да ће моји пријатељи на Балкану схватити да морају пожурити – вријеме није на њиховој страни.”